

Αλέκος Βλ. Λεβίδης

Ο Αλέξης Κυριτσόπουλος είναι μια ιδιαίτερη περίπτωση ζωγράφου. Έχει δουλέψει τη συντριπτική πλειοψηφία των έργων του σε χαρτί και ακόμα τις περισσότερες ζωγραφιές του τις έχει «εκθέσει» όχι σε αίθουσες τέχνης αλλά σε βιβλία και άλλα έντυπα. Αυτό δεν είναι τυχαίο αλλά μια συνειδητή επιλογή. Θυμάμαι συχνά να μου εξομολογείται πόσο στενάχωρη θεωρεί τη διαδικασία της έκθεσης σε γκαλερί, πόσο περιορισμένη και στιγμαία την επαφή του έργου με το κοινό συγκρινόμενη με το πώς λειτουργεί η εικόνα μέσα σ' ένα βιβλίο.

Γι' αυτό λοιπόν ζωγραφίζει και τυπώνει. Ίσως έχει περάσει τόσες ώρες σε τυπογραφικά εργαστήρια όσες και μπροστά στο σχεδιαστήριο ή το καβαλέτο του. Έχει γράψει και ιστορήσει πολλά δικά του βιβλία που αγαπήθηκαν πολύ αλλά και παρεξηγήθηκαν (εννοώ τη μόνιμη επωδό περί παιδικότητας, αθωότητας κτλ.). Έχει ιστορίσει βιβλία άλλων συγγραφέων αλλά έχει απλώσει τη ζωγραφική του και σε όλων των ειδών τα έντυπα: εφημερίδες, περιοδικά, εξώφυλλα, φέιλ βιολάν, αφίσες, γιγαντοαφίσες, πανό, σελιδοδείκτες, καρτ ποστάλ, κουβερτούρες δίσκων και CDs, κουτιά, χαρτιά περιτυλίγματος, ημερολόγια, ατζέντες...

Πολλά από αυτά απευθύνονται σε παιδιά και πολλά, ή και περισσότερα, σε ενήλικες. Πολλά πάλι από τα «παιδιά» σκοπεύουν ως τελικό αποδέκτη τους ενήλικες. Η παιδικότητα και η αφέλεια που αποδίδεται σχεδόν μόνιμα από τους κριτικούς, ή έστω και τους δημοσιογράφους, στο έργο του Κυριτσόπουλου είναι χαρακτηρισμοί παραπλανητικοί και σίγουρα αφελείς και γενικευτικοί όσο και τα λεγόμενα περὶ χαρούμενων χωμάτων κτλ.

Χαρακτηρίζονται από την παιδικότητά τους ο Κλε, ο Ντελοναί, οι γερμανοί εξπρεσιονιστές του Γαλάζιου Καβαλάρη; Είναι αφελείς ο Ούγγερος ή ο Στάινμπεκ; Είναι τελικά παιδικός ο Καραγκιόζης ή ο Σαββόπουλος ή ο Αριστοφάνης;

Όχι, δεν θεωρώ μειωτικό τον χαρακτηρισμό παιδική ζωγραφική αν πραγματικά καταλαβαίνουμε τι εννοούμε με αυτόν τον όρο. Αν εννοούμε τη σπάνια και ανεπανάληπτη, την τόσο γρήγορα χαμένη, εκείνη στιγμή στη ζωή μας που με ολάνοιχτα μάτια προσπαθούμε ν' αποκρυπτογραφήσουμε και ν' αναπαραστήσουμε τον γύρω μας κόσμο διατρέχοντας ασυνείδητα όλη την ιστορία του πολιτισμού μας, τότε ναι είναι ένας άκρως τιμητικός χαρακτηρισμός. Συνήθως όμως εννοούμε διάφορες παλιμπαδίζουσες προσπάθειες επιφανειακής και φρομαλιστικής μίμησης του «παιδικού ιδιώματος». Όχι, ο Αλέξης σίγουρα δεν είναι αυτό.

Κοιτάξτε με προσοχή «Τα τρία κουδουνάκια». 63 σελίδες μεγάλου σχήματος ζωγραφισμένες απ' άκοη σ' άκοη. Κι αν καθαρίσουμε τα μάτια μας από τη θολούρα των στερεοτύπων, θα δούμε ότι δεν πρόκειται για «παιδικές εικόνες» αλλά για ζωγραφική υποψιασμένη και ολόκληρη, άλλοτε παιγνιώδη και άλλοτε ζοφερή, ποτέ όμως απλοϊκή και ποτέ παλιμπαιδίζουσα.

Ξεφυλλίστε τα «Ελαφροπάτητα» όπου μέσα σε 200 σελίδες πυκνού κειμένου έχει χωρέσει 190 ζωγραφιές και 4 σελίδες «ταπετσαρία» συν το εξώφυλλο. Πρόκειται για ένα ζωγραφικό ντελίριο. Έχει ζωγραφίσει ειδικά έργα και έχει περιλάβει και μια ευρεία επιλογή άλλων έργων του. Πίνακες μήκους 3 και 2 μέτρων έχουν μετατραπεί σε βινιέτες μήκους 10 και 15 εκ.

Απομονώστε μια από τις πολλές εντός κειμένου εικόνες και νοητικά μεγεθύνετε την και θα αντιληφθείτε ότι πρόκειται για έναν αυτόνομο ζωγραφικό πίνακα.

Αναρωτήθηκα συχνά αν η τόσο ανοιχτόχεο ζωγραφική προσφορά του Αλέξη στα βιβλία δουλεύει αρνητικά ή όχι για την ίδια τη ζωγραφική του. Τελικά, νομίζω, ότι τα βιβλία λειτουργούν σαν εναύσματα που μορφοποιούν τη χειμαρρώδη έμπνευση του Κυριτσόπουλου. Το επίτευγμά του είναι ότι καταφέρνει οι ζωγραφιές και τα βιβλία να λειτουργούν ολοκληρωμένα και αυτόνομα, χωρίς ποτέ η ζωγραφική να πέφτει στο επίπεδο της εικονογράφησης ή του γραφισμού.

Ιανουάριος 2003

Έργο του 1982 που είχε παρουσιαστεί στην γκαλερί ΩΡΑ και λεπτομέρειες δημοσιεύτηκαν στο «ΕΛΑΦΡΟΠΑΤΗΤΑ».